

K $\frac{27.458}{4}$

К 27.458
4

საქართველოს რევოლუციური მუზეუმი
МУЗЕЙ РЕВОЛЮЦИИ ГРУЗИИ.

ბრძოლისთვის

შედეგად

გალაკტიონ ტაბიძე

29-145.

ჯონ რილი

კ მ ე მ ა

1924

ტფილისი

ნ. 2225

მუშავნი ამ წიგნს

ქმნიან რიგს კოეტეზისას
სომეხთაგან განმარტებულად

კოეტეზის გეგმა

25 იანვარს 1921 წელს

სომეხთაგან განმარტებულად დაბეჭდვის

ს ე მ დ ე გ

ბაქაშვილი თბილისი

ქ მ ნ ს ი ღ ი

ბავშვები ყიდდენ პაპიროსებს.
ზოგი მათგანი ცინიკურად გაიძახოდა:
„რასპუტინის პაპიროსები“.
რალაც არაჩვეულებრივი
სიგრძისა და ზომის პაპიროსები,
წიგნები გრიგოლ რასპუტინის
შესახებ:
Про Гришку,
Про Сашку,
Про царя Николашку“.
ყიდდენ არშინობით კერნკებს.
სასადილოში
სტუდენტები იგონებდენ დროს,
როცა უკეთესი იყო ცხოვრება.
მკვლელობა
პურის $\frac{1}{8}$ გირვანქისათვის.
რეჟისორი გარდინი.
ფუტურისტების გაზეთები.
ლექდა
კინოებში...
ვიქველი...
კერენსკის მოწოდება და კონშტადტი
გადატრიალება პეტროგრადში.
მზადება მოსკოვში, —
აჰა, საცაა —
და ერთხელ, დლით —
ჯერ არ არის გათენებული
ქუჩაზე მოძრაობაა.
იუნკრები, თეთრი გვარდია,
წითელი დროშა,
დაპრილნი მიჰყავთ
უნივერსიტეტის კლინიკაში.
ავტომობილები დაპრილებით.
წაქცეული ხე ტვერის ბულვარში...
წაქცეული ცხენი ტვერის ბულვარში.
ტყვიისმფრქვეველი დიდ სამრეკლოზე.

ციცხლი ედება
უზარმაზარ სახლებს ბულვარზე.
სახლება იწვიან ყოველმხრივ,
ყოველმხრივ...
ღეგენდა ერთ სახლზე.
მოსკოვი ღამით განათებულია.
განუწყვეტელი კანანადები.
საშინელი შიმშილი,
და მე ვინტოკით.
კრემლში გამაგრება:
პური, რომელიც მიქონდათ კრემლში.
შემთხვევა გნეზდნიკოვის ქუჩაზე.
ხმები „ხიტროველების“ გამოსვლის შესახებ,
კანანადა ცხრება.
სისხლის კვირის აპოთეოზი:
მკვდები უპატრონო.
ჯარისკაცი თამბაქოთი, მახორკით.
სტუდენტები.
გიმნაზიელები.
გაჩქარებული თავი,
რომლის ცნობა შეუძლებელია.
უეცარი ცნობა: ტირილი.
წარწერა ერთ სახლის კედელზე:
იქ იპოვეს ტყვიით მოკლული
5 წლის ოქროსთმიანი გოგონა.
პოლონელები.
ბუნტი და ცირკში ჯარისკაცები.
იყვენ აგრეთვე
პარტიული ჯარისკაცები
უმიზნოთ მოხეტიალე ბავშვები
უკმაყოფილო ელემენტები.
სასულიერო წოდების რისხვა.
გლეხები სოფლიდან.
ახალგაზრდობა:
სტუდენტები.
დელეგატები
და სხვ. და სხვ.
პორტრეტები,
ირაკლი წერეთელის
კერენსკის,
რომიანკოსი
ჩხვიდის

ჩერნოვის.

კერენსკის გამოსვლა პატარა თეატრში.

სახელმწიფო თათბირი.

სანახაობა დიდი თეატრის პალატან.

ჩერნოვი და როძიანკო.

ამბაეი კორნილოვის,

ინციდენტი.

არაჩვეულობრივი ამბების მოლოდინი.

კერენსკის ტრიუმფი.

მიტინგები პუშკინის ძეგლთან;

ქურდების მიტინგი სოლომანსკის ცირკში.

ანდრეი ბელის ლოდინი მიტინგზე

მიტინგი ყრუებისა და მუნჯების;

მიტინგომანია.

სმა კორნილოვის გამოსვლის შესახებ.

კერენსკის მოწოდება.

სამოსულები.

ლუდა კაშენსკისა.

შალიაპინი „ბორის ბოდუნოვში“.

სმირნოვა.

გელცერი, პრიმა-ბალერინა.

ყველაფერი რიგზეა.

მაგრამ ამ დროს

ფრონტი იშლება...

მატარებლები იმ ხანების...

გადამწვარი სახლები;

ჩალეწილი მალახიები

გამოძახილი: ქალის ხელი.

„როგორ ებრძოდენ ხარებს ხარები“.

„წვეთები გადაღებული წვიმისა“...

პეტერბურგისკენ!

შემთხვევა მატარებელში;

ლამით პეტროგრადის სადგურზე.

პლაკატი;

მთელი ძალა-უფლება

დამფუძნებელ კრებას.

ლათიმელი პოეტი.

ორი მეგობარი.

თოვლიანი ამიდები.

ჭიმურები ნეეასთან.

უდაბური პეტერბურგი;

სმოლნი

„თორმეტი“ ალექსანდრ ბლოკის,
 „რამდენიმე დღე პეტროგრადში“ ჩემი.
 დაიწყო ასე:
 ღრუბლისებური ღმერთი
 ნგრევათა,
 სასტიკი ღმერთი.
 წმინდათ წასაწყმედ გადარევათა
 დიდი რუსეთი,
 ალ-დემონებად
 ქცევა დასწრების,
 ანგელოზები,
 ყელა ტაძრების
 და მონასტრების
 ქაოსები.
 გინებთ მეტყველი
 რუსული წმინდანის
 ეშმაკი ბაგე.
 ბაგევე, დაიცა...
 სარწმუნოება
 ვახდა სატანის...
 სარწმუნოება
 ისე დაეცა...
 ყურებს დაიცავ...
 ლოცვა
 პატრიარხის ტიხონის
 თითქო ბუკია
 იერიზონის,
 ჰგავს გინებას;
 ღიმდამცინავი
 სახით იგულოს.
 ეკლესია
 დგას და წირავს,
 სამრეკლო
 ოხრავს სამოციქულოს,
 ზარი
 მთავარ-დიაკნობს,
 ყვითელი მღვდელი
 გაოცებულია,
 ბერი
 გაშავებულია.
 მსხვერპლით
 აღარ მოდიან.

შემოვლებული
 დროთა ხავესებით
 ხატი
 პილატეს დაემსგავსება.
 მისი ასეთი
 ცოდვით დამწეარი
 ჯოჯოხეთიდან
 მიმოდის ჯვარი.
 მისთვის
 ჯოჯოხეთური
 სამოთხე შენდება.
 და შეიძლება
 როს გათენდება
 ედემის მსგავსი გრძნოს
 ჯოჯოხეთი.
 გაჩუმებული
 ციკაბო ციდან
 ნელი ღრუბლები
 ყუაველებს სრიდენ
 ეს მწარე დღეა.
 ამ ფეროულ
 სიოცნებეში
 დეპეშა!
 დეპეშა!
 დეპეშა!
 რევოლიუცია!
 რევოლიუცია!
 ამბავი!
 პეტროგრადიდან!
 კრემლი იდუმალი
 იწყებს მზადებას.
 მოსკოვი შფოთავს —
 რომ გაუთენებს
 საკადრის დღეებს
 კაცობრიობას
 და თვითეული
 ფიქრობდა მაშინ:
 აჰა,
 საცაა!
 აიწყეტს რაში.
 არასდროს არ დამავიწყდება
 ამიდთა სინოტიე.

სითბო ყინვის
ტალახიანი ჰაერი,
კაობიანი,
მგომბი ნათელის
ტირის თვალები
ობივატელის.
ყველაფერი
ნისლის ფერია.
მთვარის ამოსვლა
და დაბნელება,
აესება მთვარის.
ახალი მთვარე,
სიკვდილით,
ყოფნით
დაბადებით --
ოცდება უცებ
კანონადებით.
მწუხარე ჩრდილი
მწარე დღეების
ფარავს ვარსკვლავებს.
დღემ სიზმრებამდე
გადაამეტა
შელამებული
დიღების ლანდი
შუადღე --
მსგავსი შუალამეთა
და თვითეული
ფიქრობდა მაშინ
აჰა...
საცაა...
აიწყვეტს რაში.
ეკითხნა ვისმეს
მაშინ საათი --
ეუპასუხებდი:
მარადისობა!
7 საათი
ელარებოდა
7 საუკუნეს.
ხვალ --
არ არსებობდა
ხვალ-ხევით
ვინ იცის!!

ისინი
მოდიან ფორტიდან.
სიბნელეში კი
თეთრად ელავენ
ფანტასტიური
კრემლის კბილები
და აი ატყდა
ტკივილები
შეურიგებელი;
ქექა-ქუბილი.
ეს იყო მოვარდნილ დღეთა
რკინებად კვეთა -
როდესაც სეტყვავა,
წვიმა და ქარი.
კაკანებდა
ტყვიისმტრქვეველი.
მახსოვს
ეს იყო
ნისლიან ღამით
განთიადის წინ.
თოფებს
აწავდამყოფებს
დულილი.
თვითეული
ცეცხლის ოქროდან
გააფთრებული
ტყვია მოქროდა
გაქვავებული
ქარივით,
ქვეყნის ამღვრეული
გულის გასაგმირად.
თვითეული
წვეთი სისხლისა
უერთდებოდა
ერთი მეორეს -
რომ შეიქმნა
ტბა
ქალაქის გახელილი
თვალი.
გაღმოსკდა სისხლის წყარო
და იქცა მდინარედ,
რომლის ნაპირებიდან

საქართველოს რევოლუციის მუზეუმი
МУЗЕЙ РЕВОЛЮЦИИ ГРУЗИИ.

გადასასვლელად
ფონს ვერვინ იპოვიდა.
სართულები ყეფდენ
როგორ ძაღლები.
სახლები ინგრეოდენ.
მათ ნაცვლად დადგა
იდუმალ შიშად
ღრე,
ფლატე,
ქვიშა.
ჰგავს ტვერის ქუჩის
უსახეობა
ნგრეულ ხეობას —
სადაც არაა
ბილიკი არსად,
ფანჯრების მინები
ილეწებოდა
როგორც უხილავი ტყე —
ფერიიული პლაკატების
გალაენებით;
ცაზე მიდიოდენ
ელეიანი ბილიკები
აეარდნილ ცეცხლისა.
ცვივოდენ
მალღით ნაპერწკლები
როგორც ყვავილთა ფენობა.
ალი
ვენახივით იგრიხებოდა
ღამე
ჩამოწოლილიყო
ყურძნის მტევნებივით,
საიდანაც ხიტროფინოკი
სწურავდა არაყს.
ხანდახან ღამე იდგა
როგორც ფანტასტიური
ხე
ცეცხლიან შტოებით.
ძველის ძველი
რუსეთი იმ ღამეს ეგდო
როგორც ხის კუნძი, ჯირკი,
ტყეში —
რომელსაც სცემდენ ნაჯახს.

ცეცხლის ფურცლები და ფოთლები
წიგნებით ეყარა ველად.
და გარს ეხვია
ლველფი
ყვითელ ხაესივით.
აღამიანები ალზე მოძრაობდენ
ცოცხალი ფესვებივით,
მოსკოვი გუგუნებდა
როგორც მუხა—
და პირიდან აფრქვევდა ტყვიებს
როგორც რკოებს.
ვერხვივით სწორი იხრებოდა
კრემლის კოშკები
და გარს ეხვია სისახლენი,
როგორც ბუჩქნარი.
კინკარივით ისუსებოდა
ლამე—
რომელიც ეხლა დაჯდა
სადგურთან
და სწევს ყალიონს,
უცებ გაჩნდა დემონი
და ცეცხლს ფიჩხს უმატებს.
ისევ აეარდა ალი
როგორც ოქროს თავთავები.
როგორც შემოდგომის ჩალა ყვითელი.
ნაცარი ცვივა
როგორც ქატო და ფქვილი.
მხოლოდ არსად არ არის პური,
არც შაქარი—
შაყრისყინულივით
გაფენილია თოვლი.
არ არის თაფლი—
მოსკოვის განაპირა ქუჩების
ტალახიანი თოვლქუაპია.
გაფითრებული
როგორც წმინდა სანთელი
დადის აღამიანი
და ხელით დაატვს $\frac{1}{8}$ გირვანქა პური
კრემლი კი ზუზუნებს
როგორც სკა.
მარილივით მწუთხე თვალეზით
მისჩერებიან ბაეშეები სანთლებს.

მათ ენატრებათ წაღები,
ყველი და ერზოწასმული
პური.
ქონი, სიმსუქნე მოაკლდა
ბურჯუას.
სანატრი ვახდა
ცხენის ხორცისთვის
რიგებში დგომა.
ვაჭქრა ღრო როდესაც არსებობდა
რედერერები.
თუ არ დაგიშლია—
საღილად ვთხოვთ მიირთვათ
ტყევისმფრქვეველის ტყვია.
ვახშმად — ვინტოვკების.
ის დვას და ფიქრობს:
შენ ეხლა მამაკაცი არა ხარ
არც დედაკაცი:
შენი ცოლი ეხლა
შენი ქმარია;
საწყალო ბურჯუა
შენ არ ხარ მამა
შენი შვილების,
შენ ვერც დედობას გაუწევ მათ.
შენი ნათესავები:
შენი დიდდა,
შენი სიმამრი
შენი რძალი,
შენი სიდედრი,
მამინაცვალი და მამამთილი
დედამთილი, ცოლის და,
შენი წმისწული
ყველა თეთრგვარდიაშია,
შენი დისწული,
საცოლოსთან ერთად
გარბის სამხრეთით.
მოსკოვში ეხლა ცოტა-ღაა
შენი ნაცნობი
ო, ქეშმარიტად ხარ საცოდავი.
სახლიდან გაიქცა მოსამსახურე
სახლიდან გაიქცა ძიძა.
არ გეკარება
ერთად-ერთი მეგობარი

ლენერალ ლეიტენანტი —
იგი ტახტქვეშ იმალება.
ხანდახან
თუ მოვა სტუმარი —
ირიბად იცქირება განჯისაკენ
კითხვითი ნიშნად გადაქცეული
ცარიელია ის განჯინა
თუ არა?

ო, როგორ გიცქერს
მეზობელ სახლიდან
გახარებული მტერი —
ბრიყვი, სულელი კერენსკი —
ამბობს ბურჟუა

მთელი სტუდენტობა
შეგირდები —
ფრონტზეა.

არაინ არ არის ეხლა
ვაჭარი,
არაინ არ არის ეხლა
მდიდარი;

ყველა ღარიბია,
ყველა ლამაზია,
მოლაშქრე ჯარისკაცი დამჯდარა,
და იწყობს მახორკას.
მუშა გარბის და ყვირის:
შეიარაღდით.

იარალისკენ!
ისევ მოისხა ჯაეშანი,
მოზიდა შვილდი
და სტყორცნა ისარი კრემლს.
ზოგიერთს ხელთ ჰქონდა შუბი
ზოგი წმენდდა თოფს;

ზოგი ხმაღს.
ხმლის ტარი —
არ ერთჯერ დატრიალებულა
ხმლის პირო
არა ერთხელ აელვარებულა,
დიდი ხანია

არ ჩასულა იგი ქარქაშში:
ჯერ კარპატები —
მერე მოსკოვი.
შენც, თოფის ლულაე,

საქართველოს რევოლუციური მუზეუმი
МУЗЕЙ РЕВОЛЮЦИИ ГРУЗИИ.

სპ
27-458
4

საქართველოს
პარლამენტის
ეროვნული
ბიბლიოთეკა

გახეილო სულ მუდამ ბოლში
განუწყვეტლად რახრახებენ
შენი ტუჩები.

.....
ბულვარზე
უზარმაზარს სახლს
ციცხლი ეკიდება,
ეს იყო მუჟა ხალხის
თავშესაფარი.

ბრძოლაა
სასტიკი და თანაბარი
გამოჰყავთ ტყვეები
რომელთაც
არაეინ გამოისყიდის—
სიხლით და რკინით.
ხრიალებს გრუზოვიკის ჯაჭვი
როგორც ბორკილი
ტყვეებით დახორცილი.
მოდის გრუზოვიკი
წითელი ბაირალით.
გრუზოვიკს თავს ესხმიან.
ტყვეები გაჰყვივას ასერხებენ
თოჯის სროლა,

ხმა: „გამოდგომა, მღვევარი“.
რამდენიმე ტყვე
შოკლული დაეტა
თხრილში,

ერთი მათგანი გაჩეჩქვრილი
თავის სარქველით
ეგდო პირალმა
წამწამები და წარბები
თოჯისწამლის ბოლით
ჰჭონდა გატრუსული
საფეთქეთლი
გადახეთქილი.
თვალის გუგა
ღია დარჩენოდა.
ნესტოდან დიოდა სისხლი.
ღრძილები ჩამტვრეული
ჰჭონდა.

მეორე მათგანს
ენა გადმოეგდო

სრულიად შავი,
იგი ეგდო
ტეინდანთხეული;
დაცემის დროს
ქვას მიართუა
კეფა.

კლინიკაში
მიექეთ უპატრონოთ დახოცილი
ხალხი.

კლინიკა აივსო
დახოცილი ჯარისკაცებით.
რუხი ფარავის-გულს აშენებს
ერთად ერთი გამოსაცნობი:
მახორკის ფხენილი.
არც პასპორტი აქვს,
არც იცი ვინ არის.
გომნაზიელების ცხედრები —
და უბრალოდ
სხეულის ნაწილები:
მარჯვენა ხელი,
მარცხენა ხელი.

გაშეფებული ფრჩხილებით,
გაშეშებული თითებით.
უცერად შეშოდთან ქალები
ასობით ვაფუნილ მკედრებში
ეძებენ შვილებს, ეძებენ მამებს,
ისინი ტირიან გულგამგმირავი
ტირილით,

როცა უბრალო ხალით
გულს ახლო
იციობენ მათ,
ძვალგადამტერეულებს,
ტვინ-დანთხეულთ,
სახეგადაშლილთ...

კანონადა კი ისევ იზრდება
როგორც სიმსივნე.
სისხლის ძივებით სავსე
უცნობი
ცარკით სწურს უცნობ
სახლის კედელზე:

„აქ ეპოვეთ ჩვენ სწრაფი ტყვიით
 გულვანგმირული
 5 წლის ბავში, ოქროსთმიანი
 გოგონა“
 და კანანადის
 კელავ იზრდება
 ქიაკოკონა.

კრემლში გამაგრებულთათვის
 ავტომობილს
 მიჰქონდა პური
 ესროლა ვილაცამ,
 მოჰკლა შოფერი.
 ავტომობილი
 გაჩერდა გზაზე.
 სდგას იქ, სდგას...
 ვინ გაბედავს მიახლოებას?
 იარა, წყლული. —
 გულვატებილი,
 სულ ნალრძობი,
 ნასიცხარ მუწუკივით —
 განაპირა უბნებს
 მოედო ყვავილი,
 ლარიბთა უბნებში
 დადის სახადი.
 ბავშვებს მუნი სკამს,
 რკინისგზის სადგურზე
 პირიანი ხალხი დადის;
 არ არის წამალი,
 მათთვის.
 რაც შეეხება ბეჭედს
 აქ არის ერთი მძლავრი ბეჭედი
 რევოლუციის.
 ამ ბეჭედით თუ გინდა
 მსოფლიო შექმდე.
 სდგას ერთი გრანდიოზული
 სკამი,
 რომელსაც მართლაც მოტეხილი აქვს
 სამი ფეხი
 და ზედ ძლივსა ზის
 ჯერ ისევ ძველი
 რუსეთი.

ქვეშ დახეული
ხალიჩა უგია
წინ დამტვრეული ჯამი უდგას
ქაშით.
აქეთ ცარიელა სკივრი
საფსე სატკივარით.
ამ სიცივეში საწყალს არ აქეს
ქვეშაგები,
მისთვის ბალიში არ არსებობს
და არც საბანი.
მხოლოდ თოვლია მისი ბუმბული.
ქარში, თოვლქყვაპში ამოწუმბული:
სანთელი, დიდი ხანია გაუქრო ქარმა.
ზურგზე ჰკიდია ტომარა,
ხელში ცარიელი დოქი,
ქაშრის მაგიერ თოკი.
წელზე ჰკიდია ქვაბი
და გატეხილი ტაშტი
წასული დროის ნაშთი.
ხელში უჭირავს ჯოხი
თავზე ახურავს გობი —
ყოველივე ამისშესახებ
შედმდეგ მოვა
ვილაც
რომელიც რომანებს
დალერის ჩაფებით,
ის იტყვის:
უზარმაზარი ბოქლომი
დაადო რუსეთს
მონობამ
გასაღები ხალხმა იპოვა.
მეფემ უმძიმესი ურდულით
გამოუხურა რუსეთს კარები.
მისი სკიპტრა ეხლაც მიუუღებელია
რომელილაც მუსეუმში —
ხალხმა ამოიღო კვესი,
მონახა აბედი,
გაჭკრა კვესს.
მაშინ როდესაც
პირსახოცით მხარზე
და ხელში საეარტხელით
წყაროსკენ მიიმღეროდა
ფეოდალობა.

დახეული ფეხსაცმელი.
სველი წინდები.
მოდი და ცრემლად
ნუ დადინდები,
მაზარას არ აქვს
ცალი სახელო.
კაცი რუხია და უსახელო.
ჯიბესთან ნახვრეტი.
არც ფოლაქია და არც ლილები
შოლოდ ერთი დუგმა.
ასეთ ფარაჯაზე
წითელი სირმა.
ცვირსახოცის მაგივრობას
სწევს ისეც ის ცალი სახელო,
კარგა ხანია
პირს არ მიკარებია
სამართებელი,
თმას — მაკრატელი.
გონებას — ნათელი.
ცული ამბავია,
რა გასაკვირველია
რომ ის იგინება.
სადგურები
ჭავს აწიოკებულ ჩიტის ბუდეს.
ბნელა და ცივ სარდაფებში
სადაც არა იპოვება რა
ვირთავებით
ყნოსავენ ჰაერს ქურდები.
დადიან შიშველი ბლარტები.
პეტერბურგისკენ,
პეტერბურგისკენ.
ქარში და წვიმაში
მივანგრევედი
ფანტასტიურ მგზავრებს
პეტერბურგისკენ.
მინებ ჩალეწილი
მატარებელი
საქათმესა ჰგავს
არ არის ტევა.
თევზის და ჩეჭმების
სუნით სავსე
მატარებელი

მიდის თოვლში,
როგორც დალილი ჯოჯოტ.
ფარფარა პეპლებივით
შემოდის თოვლი
ფანჯრებიდან.
ბავშვები სრავენ
ჭიან და მატლებიან
პურის ქერქს.
პარაზიტები იერიშით მოდიან.
პურის ნამცეცივით
ირევიან იატაკზე.
აი მართლა ძალღური სიციცხლე
იძახის მობუცი ქალი.
და წყველის ქალაქებს,
მისთვის უცხო მოედნებს,
უცნაურ სახლებს და სარაიებს
და ქარხნებს,
სადაც გრდემლით ანგრევენ რკინას
კოშკებს — რომლის კედლები
ეხლა ნანგრევებად ქცეულან.
მატარებლის კიბეზე
ჩამოკიდებულა ხალხი,
მატარებლის ბანი და სართულები
დაფენილია რუხი მახარებით.
და ქარი ჰქრის.
ქერამდე ქერეხივით ჰყრია რუსი.
მატარებელს არ აქვს კარები.
ფანჯარა
დაიტანჯა,
ჩამოტყდა.
ცხვირწითელი კაცი, უსულო საგანივით
დგას როგორც ფილაქანი
ან და ფიცარი. —
ეუბნებიან:
ან დავიძრები, ან დაიძარი;
თაროებიდან
ცვივა ნაგავი.
ფანტასტიური ხროვა
ხრიანებს, ახელებს,
კვამლით იღრჩევა.
ფერფლის, ნაცარის
ფერი აქვს ყველაფერს.

იყოს რაც არის.
ფანჯრიდანა სმანს
თოვლიანი მინდვრები
როგორც სასაფლაო,
როგორც თეთრი კუბოები,
როგორც მგლოვიარე ეზო
უკალოო
და უგუთნო.
აიღე ორთითა-ორკაპი
და ანიავე ეს თოვლი.
ახალი ნიჩაბი
აზიდავს ამოდენა თოვლს.
ახალი ზერხი გადახერხავს
ნაძვს ამოდენას.
ახალი ჩაქუჩი
გააღვიძებს ასე მიძინარე
ქოხებს.
აქ საჭიროა კიდევ ბურღი
და მხოლოდ ბურღი.
ჩემს წინ სდგას კაცი.
სახე
დაქმუნული კალენკორია
რომელსაც სცემდა წვიმა.
მეორე ამ ყინვაში დგას
ჩითის პერანგის ამარა.
და ის ისე კმაყოფილია
თითქო ზავერდი ეცვას...
კანკალებს
და მაინც კმაყოფილია.
მაინც ჯიბეში აქვს
ფული: ოქრო და ვერცხლი.
მესამე:
თითფურის სახით
სპილენძის ხელეებით
ნატყვიარი შუბლით
დაკალული თვალებით
სდგას ფოლადივით.
გიორგის კევაღერი,
ყოფილი:
მისი დიდება —
წინანდელი ჯვარია
მისი სიმდიდრე.

მხოლოდ გამოხედვია,
 მოგონებები
 ძველი მამაცობის
 ძველი მხნეობის.
 როდესაც
 ომი იყო დიდი
 და შესაზარი. —
 გიორგის კავალერი
 იხსნის ჯვარს —
 რომელმაც არა ერთხელ
 შეახედა სიკვდილს
 თვალეზში.
 და ამბობს:
 ამასთან ერთად
 ვწირავ მე მას
 ძალას და ღონეს
 ამიერიდან.
 ტიალ მინდორში,
 მატარებელი მიდის.
 მათხოვარი
 ხმამაღლა ლაპარაკობს
 რომელიღაც დღესასწაულზე
 კალუგის გუბერნიაში.
 ქადაგებს მამაშვილობას
 და საზიგეირო ზეციურ სიხარულს.
 ყურს უგდებენ ქალები
 მოწიწებით და პირჯვარის წერით.
 ხანდახან
 გაისმის სიმღერა
 უფრო კი წყველა
 და ვინება
 რუსული ტონით.
 თითქო ყველა უგვაროა
 უნათესავე,
 არავის ჰქონია უზრუნველი
 ძილი,
 ბავშური სიცილი,
 პირველი ნახვა
 ნახი ქორწილის.
 არ ისმის სიმღერის სიტყვები
 ისმის ელეგია.
 მესმის რულში

მატიარებლის
რა-რა-რა-რა-რა-რა-რა.
არა რა ბედს
არარარა, არარა...
ქველი გული
ერთხელ გაიბზარა — რა,
არარარა, არარა...
შეკრებულუბა
რაღაცას დავობს,
რაღაცას ჩხუბობს,
საშინელი ვიწროობაა.
აწვებიან ერთმანეთს
თითქო სამსახურისათვის
გულმოდგინეობა იყოს.
დაიწით—გაისმის ხმა—
ბაეში იჭყლიტება.
არაენაც არ დაიწვევს
გზა არსად არის.
მისდევნ ვერსესს ვერსები
რელსებს რელსები
ეალერსება
ღამემ უსახლგრო
გაშალა სიღრმე --

ფიქრობ
ამბობს ვიღაცა:
ქვეყანა კიდეც უფრო დაიმშვეა,
უფრო გაძლიერდება სიმწარე.
დაეკარგება სინდისს ფასი.
ღვთიური ყველაფერი დაეკარგება,
დაინგრევა ყოველივე წმინდა
საქვეყნო წყველათ.
მაშინ
როცა ბრწყინვალე ფრინველი,
მზე ამოვა და დაინახავს
განადგურებას.
როცა მაღალი და დიდი
მზე ამოვა.
გამოჩენილი
ებლა ვინ არის?
ქველი —
რომელია?

წყნარი —
თქვენს შორის არის ვიხმე?
მშვიდი —
ესლა მხოლოდ ცხერები არიან.
როგორც სჩანს ესლა ყველა
მზნე და მამაცია.
ყველა თავისებურად
ძლიერია.
უსუსურიც კი
ლონიერია.
ნეტავი
იყოს სადმე ასეთი გამბედავი,
როგორც ეს რუსის კაცი
მეტად მართალი —
წინად კი თითქო იყო მხდალი
და უბედური.
მაგრამ დასძახეს
მძლავრი და სასტიკი:
აღსდგე.
რუსეთი დაიძრა
მოამყენი, ხარმაცი რუსეთი.
დამნაშავე რუსეთი.
ავადმყოფი, ცოცხალ-მკვდარი
რუსეთი დგება.
ჩემს ახლო
დგას ჯარისკაცი
უფერული
გამხდარი
პაჭუა ცხერიით.
როდესაც რამეს ეკითხებიან
ბლულ უპასუხებს —
სჩანს — ენა ჩლივი.
საერთოდ
მუნჯივითა დგას.
მე ვაკვირდები:
მას არ აქვს
ცალი თვალი —
ის ცალი თვალიც
ბრუციანია,
ელამი.
იგი პირ-ნაყევეილარია,
წარბები

მუდამ შექმნილი აქვს.
უცებ მისი ფარაჯიდან
ზედ გულთან
წითელი ვარდით
იშლება სისხლი
„სისხლი“ ვამბობ მე
„სისხლი“ ამხანაგო...
მან გულზე დაიხედა
მოინდომა
მატარებლიდან გადავარდნა.
ის არ გაუშვეს...
ეუბნებოდენ:
შენ ალბად
დაკრილი ხარ,
გულთან.
უხსნიან ფარაჯას...
მას
ულამაზესი ქალის ხელი
მაჯაში გადაკრილი,
თითებზე ოქროს ბეჭდებით,
ბრილიანტებით...
უბეში უპოვეს.
„მკვლელი... აეაზაქი!
სიკვდილი მაგას“.
ასწიეს,
სცემეს
მიასიკვდილეს
და ვადისროლეს.
წვერმოპარსული
სპარსელი —
მსგავსი მის გვერდით მდგომ
ოსმალელის
მალულის ენერგიით
სდგას.
თავისუფალი ზავით
გერმანელი ტყვე,
ამ მატარებლით პეტერებურგში
მიემგზავრება;
მას ცისფერი თვალები აქვს.
სწევს სიგარას.
შეუმჩნეველად სიგარიდან
ცეცხლი მოსდებია

ოსმალელის ქუდს,
 ქუდიდან ტანთსაცმელს...
 დამწეარის სუნია...
 რალაცა იწვის.
 ოსმალელს
 მატარებელში მოედო ცეცხლი
 და რომ ამ ცეცხლით
 გადაიწვას
 მთელი აზია —
 მოჰკიდეს ხელი
 და გადისროლეს მატარებლიდან.
 მიდიხ მატარებელი.
 ტყიანი ველიდან
 თოვლიან მინდვრებზე
 ვაკე ადგილებზე,
 გადადის ღრმა ხევებზე,
 უელის ციცაბო გზებით,
 ღრანტეებს.
 ვიწრო ხეობიდან.
 განიერ სოფელზე
 გრძელი გზით.
 დანგრეული სადგურები.
 ფრთამომტვრეული წისქვილები.
 მოსჩანს ოჭროსფერი გუმბათები
 ეკლესიების.
 ტყეისფერი ცა ნათლდება.
 ნათლებიან ხის კენწეროები.
 ფეოდალური სასახლის სადღაცა,
 უძველესი კედლები
 ისევ დარჩენილა.
 მჭრელი და ბასრი ზარის ხმა
 არყვეს ჰაერს
 სხვილი ქალი
 ჰყიდის მზისუმშირას.
 სადგურიდან
 ტანით შუათანა
 მოგვდევს სატანა
 წერილმანი საქმე:
 სახურავებიდან
 გადმოცვენილან
 მიძინარე ჯარისკაცები
 და დამსხვერეულან.

მატარებელი
 ისევ მიდის...
 უცრად
 ისევ გაჩერდა...
 მახლობელ ტყვიდან
 კამოდის ყაჩაღების
 მთელი ბრბო
 სროლა...
 ძარცვა
 წინა ხაზიდან.
 მიაქვთ
 კერენკები,
 საათები ოქროსი
 ბეჭდები,
 ფართალი.
 ისინი
 ძარცვავდნენ მატარებელს
 მთელი საათის
 განმავლობაში.
 უცრად გვერდიდან
 გამოვარდა
 შეიარაღებული რაზმი.
 ყაჩაღები
 ჩასაფრდნენ ტყეში.
 ისმოდა სროლის ხმა
 ცარიელ ჰაერში;
 მაგრამ ტალახიანი ცა —
 გამოიდარებს. —
 დიდხნის,
 ძველი,
 გაღარიბებული და ტკბილ
 მოხუცი
 იღიმება ამ აზრის გაფიქრებისას.
 ცივი,
 გაყინული ცხენოსანი
 თოფით მხარზე მიეშურება გზაზე.
 უთუოდ აჩენს
 ახალ ცეცხლებს
 და ბარიკადებს.
 ხარბი, გაუმძღარი თვალები
 გამოხატავს საშინელ შიმშილს,
 გლეხი

შედიღურათ აწის
 პურით საეს ტომარას,
 და მას უცქერიან
 მწუჭრფელ თვლებით.
 მაგრამ აჰ, გაისმის
 ხმა-მალღი,
 ხრინწიანი,
 უიმედო კივილი
 მატარებლის.
 აი პიტერიც!
 გაფითრებული,
 მთერალივით, რეტდასმული,
 შეჩვეული უსიხარულო
 მორჩილებას,
 დარღვეული და მძინარე
 ჩერდება იგი
 როგორც ვიდრია
 სადგურის წინ...
 გადაწყუდა სადავო საკითხები.
 გადადიან მგზავრები,
 ჯგუფდებიან სადგურის ბაქანზე.
 სადაც მათ კიდევ ზედება
 სხვა ათასი
 მოფუსფუსე, მოხეტიალე.
 სალამო ხანია.
 პეტერბურგია.
 „ათი დღე,
 რამაც შესძრა კაცობრიობა“
 განვლილია.
 მაგრამ ჯერ ისევ სჩანს
 უხარმახარი
 პლაკატი
 „მოელი ძალი-უფლება
 დამფუძნებელ კრებას“.
 ო, რა თქმა უნდა
 მე არ მელოდენ,
 როცა სისწრაფით
 ვეშურებოდი საქართველოდან.
 იგი წამოვიდა
 ნიუორკიდან —
 ნამდვილი ჯონი!
 ჩვენ შეგხვდით —

როცა იგრძნეს ბორკილი
და ნგრევის ღრონი.
როცა მასსები
გადაეარდნენ
ცხარე ბარძოლაში.
ჩვენ ერთად ვიყავით.
აშენებდენ. ბარჯიკადებს
ჩვენ ერთად ვიყავით.
უფრო წინაღ კი
ჩვენ დავესწართ
რევოლიუციის მსხვერპლთა
დასაღლავეებას.
ყველაფერი დასრულდა.
და აი:
გამჭვირვალე პეიზაჟზე
რალაც უცხო ამბავი
იწვევს ნისლიან
შებინდებულ მირაჟს
მწუხარებისას.
წითელი მოედანი.
სადაც განისვენებს
ჯონ რიდი —
პოეტი რევოლიუციის,
დედეგატი
III ინტერნაციონალის. —
პიროვნება,
რომელთან ერთად განვიცადე
რევოლიუცია...
მთელი სიმწარე მოვლენების
და მთელი სიტკბო
რომ ეს სტიქია
უჩემოდ არ ჩატარებულა...
ო, რა თამამად
ცეცხლისკენ ვვლიდი —
ჯონ რიდი
პოეტი რევოლიუციის...
დედეგატი
ინტერნაციონალის.

ფასი 1 მანეთი

ნ685/15

მათემატიკა № 1944.

ტირაჟი 5000.

